

فلسفه و منطقی

- ۱- گزینه «۳» - حد وسط یا واسطه جزء مشترکی در دو مقدمه است که دو مقدمه را با یکدیگر پیوند داده و میان مقدمات اقتراان ایجاد می‌کند به همین خاطر به این نوع قیاس، قیاس اقتراانی می‌گویند.
تحلیل گزینه‌های نادرست:
گزینه «۱»: تعریف قیاس اقتراانی حمله است و ارتباطی به علت نام‌گذاری این نوع قیاس به اقتراانی ندارد.
گزینه «۲»: تعریف قیاس اقتراانی شرطی است.
گزینه «۴»: در قیاس اقتراانی، موضوع یا محمول یک مقدمه با موضوع یا محمول مقدمه دیگر از طریق حد وسط اقتراان می‌یابند نه صرفاً موضوع یا صرفاً محمول. (لطفی) (منطق دهم - درس هشتم - قیاس اقتراانی - صفحه ۷۶)
- ۲- گزینه «۴» - هرگاه حد وسط در مقدمه اول موضوع و در مقدمه دوم محمول باشد قیاس از نوع شکل چهارم است و در همه شکل‌های قیاس اقتراانی، موضوع نتیجه از مقدمه اول و محمول آن از مقدمات دوم پس از حذف حد وسط به دست می‌آید.
(لطفی) (منطق دهم - درس هشتم - قیاس اقتراانی - صفحه ۷۶)
- ۳- گزینه «۳» - علامت حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی نباشد یعنی حد وسط حداقل در یکی از مقدمات دارای علامت مثبت باشد وگرنه خود حد وسط می‌تواند یک مفهوم سلبی باشد مانند بی‌سواد یا نادان و ...
تحلیل گزینه‌های نادرست:
گزینه «۲» و «۱»: هر سه گزینه از شرایط معتبر بودن قیاس هستند. (لطفی) (منطق دهم - درس هشتم - قیاس اقتراانی - صفحه ۷۶)
- ۴- گزینه «۳» - شرط اول برای نتیجه‌گیری درست از یک قیاس، تکرار حد وسط چه به صورت لفظی و چه به صورت معنایی است تا دو قضیه با یکدیگر ارتباط پیدا کنند.
تحلیل گزینه‌های نادرست:
گزینه «۱»: مغالطه ظاهری استدلال‌گونه و قیاسی دارد ولی در واقع مغالطه (نتیجه‌گیری غلط) است.
گزینه «۲»: لفظ تار مشترک لفظی است که حد وسط واقع شده است و باعث مغالطه عدم تکرار حد وسط از ناحیه اشتراک لفظ حد وسط شده است.
گزینه «۴»: اشتراک لفظ تار که در مقدمه اول به معنای تاریک بودن و در مقدمه دوم به معنای ابزار موسیقی است باعث عدم تکرار حد وسط شده است.
(لطفی) (منطق دهم - درس هشتم - قیاس اقتراانی - صفحه ۷۶)
- ۵- گزینه «۳» - در قضایای شرطی متصل به پیوستگی و اتصال و ملازمه دو نسبت حکم می‌شود، این‌گونه قضایا از دو جزء شرط و جواب شرط تشکیل شده‌اند. که به بخش شرط، مقدم و به جواب شرط، تالی می‌گویند که ممکن است جای اجزای قضیه عوض شود مانند مثال فوق‌الذکر که صورت منطقی آن چنین است: اگر قرارداد را امضا کنید ملزم به اجرای آن هستید.
تحلیل گزینه‌های نادرست:
گزینه «۲» و «۱»: جمله آمده در صورت سؤال، خبری و قضیه است نه انشایی
گزینه «۳» و «۴» مقدم (شرط) و تالی (جواب شرط) به صورت خاص اشاره به اجزای قضیه دارد پس گزینه «۳» مناسب‌تر است.
(لطفی) (منطق دهم - درس نهم - قضیه شرطی و قیاس استثنایی - صفحه ۸۹)
- ۶- گزینه «۱» - قضیه مانعة الخلو یا مانعة الرفع قضیه شرطی منفصلی است که غلط بودن هر دو محال است ولی درست بودن هر دو یا درست بودن یکی و غلط بودن دیگری ممکن است پس این نوع قضیه منفصل، غیر قابل جمع در کذب و قابل جمع در صدق است.
تحلیل گزینه‌های نادرست:
گزینه «۲»: قسمت دوم گزینه مثال درست برای منفصل غیر قابل جمع در صدق یعنی مانعة الجمع است.
گزینه «۳»: صورت سؤال به منفصل مانعة الخلو یا مانعة الرفع مربوط می‌شود نه مانعة الجمع
گزینه «۴»: قسمت اول گزینه نادرست است. (لطفی) (منطق دهم - درس نهم - قضیه شرطی و قیاس استثنایی - صفحه ۸۹)
- ۷- گزینه «۳» - قیاس استثنایی قیاسی است که عین نتیجه یا نقیض آن در یکی از مقدمات استدلال ذکر شده باشد، قید ضرورتاً در گزینه «۳» گزینه را نادرست می‌کند زیرا ممکن است نقیض نتیجه در مقدمات ذکر شده باشد یا عین نتیجه.
در وضع مقدم، عین نتیجه و در رفع تالی، نقیض نتیجه در مقدمات ذکر شده است.
تحلیل گزینه‌های نادرست:
گزینه «۱»: قیاس استثنایی از دو مقدمه تشکیل می‌شود که یکی شرطی و دیگری حمله است.
گزینه «۲»: مقدمه اول هر قیاس استثنایی ضرورتاً یک قضیه شرطی است.
گزینه «۴»: با توجه به مقدمه اول قیاس استثنایی که یک قضیه شرطی است این قیاس به چهار قسم (استثنایی متصل، منفصل حقیقی، منفصل مانعة الجمع و منفصل مانعة الرفع) تقسیم می‌شود. (لطفی) (منطق دهم - درس نهم - قضیه شرطی و قیاس استثنایی - صفحه ۸۹)

۸- گزینه «۲» - در قیاس استثنایی متصل، وضع مقدم و رفع تالی صورت‌های معتبر بوده و نتیجه‌گیری از آن‌ها باعث مغالطه می‌شود.

تحلیل گزینه‌های نادرست:

۱) رفع مقدم است و نامعتبر و مغالطه

۳) قسمت دوم گزینه نادرست است زیرا قسمت اول گزینه رفع تالی است نه وضع مقدم

۴) رفع مقدم است و نامعتبر و مغالطه (لطفی) (منطق دهم - درس نهم - قضیه شرطی و قیاس استثنایی - صفحه ۸۹)

۹- گزینه «۳» - پارمنیدس شناخت حسی را که از طریق حواس پنجگانه به دست می‌آید معتبر نمی‌دانست و تنها برای شناخت عقلی ارزش قائل بود به همین دلیل معتقد بود که حرکت وجود ندارد زیرا احتمال خطا در حواس وجود دارد ولی هراکلیتوس معتقد بود که شناخت حسی معتبر است به همین دلیل حرکت را همان‌گونه که قابل مشاهده حسی است قبول داشت.

تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: از نظر پارمنیدس شناخت معتبر شناخت عقلی است و چون حرکت از طریق حواس برای ما معلوم شده وجود ندارد.

گزینه «۲»: از نظر هراکلیتوس حرکت همان‌گونه که قابل مشاهده حسی است وجود دارد.

گزینه «۴»: از نظر هراکلیتوس شناخت حسی معتبر است و حرکت قابل مشاهده حسی است پس وجود دارد.

(لطفی) (فلسفه یازدهم - درس هشتم - نگاهی به تاریخچه معرفت - صفحه ۵۲)

۱۰- گزینه «۴» - عموم سوفسطائیان، اصل امکان شناخت واقعیت (حقیقت) را زیر سؤال برده و مدعی بودند که نه از راه حس و نه از راه عقل نمی‌توان به حقیقت رسید ولی پروتاگوراس سوفسطایی بود که معتقد بود شناخت واقعیت (حقیقت) برای انسان امکان‌پذیر است ولی نسبی است یعنی برای هر کسی متفاوت است بنابراین از نظر او حقیقت دست‌یافتنی است هر چند همگان در مورد آن نظر یکسانی نداشته باشند.

تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه «۲» و «۱»: تعبیرهای کتاب درسی در مورد عقیده پروتاگوراس است.

گزینه «۳»: پروتاگوراس حس‌گرا بود و شناخت حقیقی و معتبر را همان شناخت حسی می‌دانست.

(لطفی) (فلسفه یازدهم - درس هشتم - نگاهی به تاریخچه معرفت - صفحه ۵۲)

۱۱- گزینه «۲» - در فلسفه اسلامی، سهروردی بر معرفت شهودی تأکید بسیار کرد و در نهایت، فلسفه خود را بر پایه الهامات شهودی بنا کرد و فارابی و ابن‌سینا نیم‌نگاهی به شناخت شهودی داشتند اما آن را در تبیین فلسفی خود وارد نمی‌کردند.

تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه «۴» و «۱»: صورت سؤال در قسمت اول اشاره به فلسفه‌ی اشراق سهروردی دارد نه ملاصدرا.

گزینه «۳»: قسمت‌های دوم و سوم گزینه نادرست است. (لطفی) (فلسفه یازدهم - درس هشتم - نگاهی به تاریخچه معرفت - صفحه ۵۳)

۱۲- گزینه «۲» - انسان‌شناسی فلسفی یا فلسفه انسان‌شناسی امروز از فلسفه‌های مضاف است که می‌خواهد به روش عقلی و شیوه فلسفی به بحث از حقیقت و ماهیت انسان و ویژگی‌های متمایز انسان بپردازد، در برابر انسان‌شناسی علمی که امروزه شاخه‌ای از علوم اجتماعی است.

تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه «۴» و «۱»: سؤال در مورد انسان‌شناسی فلسفی یا فلسفه انسان‌شناسی است نه فلسفه اخلاق

گزینه «۳»: قسمت چهارم گزینه نادرست است. (لطفی) (فلسفه یازدهم - درس نهم - چیستی انسان - صفحه ۶۲)

۱۳- گزینه «۳» - از نظر داروینیسیم اگر انسان به اخلاق و فضایل اخلاقی توجه کرده به این دلیل نبوده که فضیلت‌گرایی در نهاد و فطرت او وجود داشته بلکه به دلیل ورود انسان به زندگی اجتماعی و زیست اجتماعی بوده و این زیست اجتماعی، انسان را وادار به ابداع اصول اخلاقی و رعایت آن‌ها کرده است در حالی که از نظر ابن‌سینا روح انسان می‌تواند اموری از قبیل اخلاق، عشق و دوستی و نفرت و پرستش و معنویت را دریابد و در خود پدید آورد.

تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: هر دو قسمت گزینه نادرست است چون از نظر ابن‌سینا تفکر تنها یکی از فعالیت‌های مهم روح انسان است.

گزینه «۲»: هر دو قسمت گزینه نادرست است.

گزینه «۴»: قسمت اول گزینه نادرست است. (لطفی) (فلسفه یازدهم - درس نهم - چیستی انسان - صفحه ۶۲)

۱۴- گزینه «۴» - آگزستانسیالیست‌های اروپایی (وجودگرایان معاصر) انسان را دارای ماهیت نامعین و نامشخص می‌دانند که در طول زندگی خودش ماهیت خودش را می‌سازد و با اختیار خود ماهیت خود را رقم می‌زند و معلوم می‌کند ولی از نظر ملاصدرا ماهیت واقعیت ندارد و ساخته ذهن انسان است بنابراین از نظر ملاصدرا وجود انسان ظرفیت بی‌نهایتی دارد بنابراین در ابتدای زندگی معلوم نیست هر انسان چه هویتی خواهد داشت.

تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه «۳» و «۱»: حکمت متعالیه ملاصدرا بر اساس اصالت وجود بوده و ماهیت را اعتباری و ساخته ذهن انسان می‌داند بنابراین واقعیتی برای ماهیت قائل نیست یعنی مبانی فکری آگزستانسیالیسم اروپایی با وجودگرایی ملاصدرا متفاوت است.

گزینه «۲»: بحث از روح و اندیشیدن موضوعی، در آگزستانسیالیسم مطرح نیست.

(لطفی) (فلسفه یازدهم - درس نهم - چیستی - صفحه ۶۲)

۱۵- گزینه «۱» - در فلسفه مشائون مسلمان، عقول واسطه‌های خداوند در آفرینش بوده و اولین مخلوق خداوند عقل است.

تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه «۲» و «۳» و «۴»: تعبیرهای کتاب درسی در بحث عقل نزد حکمای ایران باستان است.

(لطفی) (فلسفه دوازدهم - درس هفتم - عقل در فلسفه (۱) - صفحه ۴۸)

۱۶- گزینه «۳» - افلاطون به وجود عقلی اعتقاد داشت که آن را عقل جهانی یا عقل کلی می‌نامید و انسان را نیز دارای مراتبی از عقل می‌دانست.

تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: نظر بیان شده نظر هراکلیتوس است که از حقیقتی به نام لوگوس سخن گفته است که هم به معنای عقل است و هم نطق.

گزینه «۲»: ارسطو به عقل به‌عنوان قوه استدلال انسان توجه ویژه نمود و توضیح داد که انسان یک عقل دارد که همین عقل براساس کاری که انجام می‌دهد به عقل نظری و عقل عملی تقسیم می‌شود.

گزینه «۴»: عقل جهانی مترادف عقل کلی است که تعبیر افلاطون از عقل است. (لطفی) (فلسفه دوازدهم - عقل در فلسفه (۱) - صفحه ۴۸)

۱۷- گزینه «۱» - کانت مفاهیم فلسفی مانند علیت و وجود و ضرورت و امکان را ساختار ذهن انسان می‌دانست و معتقد بود که عقل و ذهن، اشیای خارجی را

در این ساختار درک می‌کند که این بیان کانت، عقل را از ابزار شناخت واقعیات خارجی به امری بدل کرد که مفاهیم ذهنی را شناسایی می‌کند.

تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه «۲»: از نظر کانت عقل نمی‌تواند وجود خداوند و نفس مجرد انسان را اثبات کند.

گزینه «۳» و «۴»: سؤال در مورد کانت است نه دکارت (لطفی) (فلسفه دوازدهم - درس هفتم - عقل در فلسفه (۱) - صفحه ۴۸)

۱۸- گزینه «۴» - از ابتدای رشد فلسفه در جهان اسلام تاکنون، همواره کسانی گفته‌اند که دانش فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده و دربردارنده

عقاید یونانیان است و با عقاید اسلامی سازگار نیست.

تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: دربرگیرنده تفکری است که با تعبیر علوم اسلامی و فلسفه اسلامی مخالفانند نه مباحث فلسفه اسلامی.

گزینه «۲»: دربرگیرنده عقیده کسانی است که دین اسلام را عزیزتر از آن می‌دانند که آن را به فلسفه اضافه کنیم.

گزینه «۳»: دربرگیرنده جریان‌های مخالف با عقل در شکل تنگ کردن محدوده اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش عقل معاش است.

(لطفی) (فلسفه دوازدهم - درس هشتم - عقل در فلسفه (۲) - صفحه ۵۶)

۱۹- گزینه «۲» - فیلسوفان مسلمان از فارابی و ابن‌سینا تا عصر حاضر درباره هر دو مصداق عقل (وجود برتر و متعالی در هستی - قوه استدلال و شناخت

انسان) سخن گفته و پیرامون هر دو مصداق عقل کتاب نوشته‌اند.

تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: قسمت اول گزینه نادرست است.

گزینه «۳»: هر دو قسمت گزینه نادرست است.

گزینه «۴»: قسمت دوم گزینه نادرست است. (لطفی) (فلسفه دوازدهم - درس هشتم - عقل در فلسفه (۲) - صفحه ۵۶)

۲۰- گزینه «۲» - از نظر فیلسوفان مسلمان، موجودات مجردی که فوق عالم طبیعت‌اند و فیض خداوندی از طریق آن‌ها به عوالم دیگر می‌رسد، عالم عقول را

تشکیل می‌دهند که اولین صادر آن‌ها از سوی خداوند، عقل اول و آخرین آن‌ها عقل دهم یا عقل فعال است که عامل فیض‌رسانی به عقل انسان‌ها است.

تحلیل گزینه‌های نادرست:

گزینه‌های «۴» و «۳» و «۱» تعبیرهای کتاب درسی در مورد نظر فیلسوفان مسلمان در مورد عقل به‌عنوان وجود برتر و واسطه‌های فیض

خداوندی به عالم طبیعت است. (لطفی) (فلسفه دوازدهم - درس هشتم - عقل در فلسفه (۲) - صفحه ۵۶)